

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

DERES REF./DATO.:

VÅR REF.

SAKSNR.:

ARKIVNR.:

STED/DATO:

bjgu02

19.09.2014

SAULAND KRAFTVERK TILBAKEMELDINGER TIL NVEs INNSTILLING

Bakgrunn

Vi viser til vårt brev av 03.06.2014 med våre foreløpige tilbakemeldinger til NVEs innstilling, befaring 19.08.2014 og øvrig korrespondanse og kontakt i saken.

Norconsult har nå slutført arbeidet med å supplere tidligere utredninger vedrørende elvemusling og vertsfisk og har utarbeidet et nytt revidert utbyggingsforslag. Hovedmålsettingene med det reviderte utbyggingsforslaget har vært å ta hensyn til elvemusling, landskap og rødlista plantearter/naturtyper. Norconsult har også konkretisert andre tiltak som kan være med på å bedre miljøforholdene på de berørte elvestrekningene.

Revidert utbyggingsløsning

Norconsults samlerapport datert 17.09.2014, med tilhørende bakgrunnsrapporter, ligger vedlagt. Revidert utbyggingsløsning er presentert og sammenliknet med omsøkt løsning og NVEs innstilling i tabellen nedenfor. Kart over revidert utbyggingsløsning ligger vedlagt.

Revidert utbyggingsløsning anslås å gi en midlere årsproduksjon på 215,6 GWh. Dette er 14,2 GWh mindre enn omsøkt løsning, men 17,7 GWh mer enn NVEs innstilling.

Den økte produksjonen sammenliknet med NVEs innstilling skyldes at Grovaråa og Nedre Skorva fortsatt er med i planene (jfr. omsøkt løsning), men nå med minstevannføringskrav på henholdsvis 30 og 60 l/s. I tillegg er kravet til minstevannføring ut fra Hjartsjø redusert fra 2,0/3,0 m³/s til 1,0/2,0 m³/s hhv vinter og sommer. Samtidig foreslås et krav til minstevannføring i Omnesfossen på 2,0/3,0 m³/s. Et slikt krav inngår ikke i NVEs innstilling. Kravet i Omnesfossen vil sikre tilstrekkelig vannføring på de aller tørreste dagene.

Alternativ		NVEs innstilling	Revidert løsning
Navn	Konsesjonssøkt		
Inntak Grovaråa	Ja	Nei	Ja med slipp 30 l/s
Inntak Vesleåa	Ja	Ja	Ja
Inntak Kvitåa	Ja	Ja	Ja
Inntak Oppstigåa	Ja	Ja	Ja
Øvre Skorva	Ja	Nei	Nei
Inntak Nedre Skorva	Ja	Nei	Ja med slipp 60 l/s
Inntak Kjempa	Ja	Nei	Nei
Minstevannføring Hjartdøla (m ³ /s) vinter/sommer	0,5/1,0	2,0/3,0	1,0/2,0
Minstevannføring Omnesfossen (m ³ /s) vinter/sommer	1,0/2,5	0/0	2,0/3,0
¹ Midlere årsproduksjon GWh/år	229,8	197,9	215,6

Et viktig konfliktreducerende tiltak i forhold til kjente forekomster av rødlista arter er å ta ut inntaket i Øvre Skorva. Ved å sløyfe inntaket i Kjempa reduseres konfliktpotensialet med rødlista arter ytterligere.

Inntakene i Grovaråa og Nedre Skorva vil bidra med henholdsvis ca. 7 og 5 GWh/år. Bekkeinntakene har en svært lav utbyggingskostnad, ca. 0,5 kr/kWh, og er således svært viktige for lønnsomheten i prosjektet. De foreslåtte kravene til minstevannføring vil være positive for hyttene ved Skogsåa og for ørret og fuktighetskrevede naturtyper i nedre deler av Skorva.

Norconsults forslag til minstevassføring for Hjartdøla er betydelig høyere enn hva fagkonsulentene mente var nødvendig for å ivareta en levedyktig stamme av elvemusling da konsesjonssøknaden ble utarbeidet i 2009. Økningen innebærer et produksjonsbortfall på over 5 GWh uten at utbyggingskostnadene reduseres.

Sauland kraftverk vil understreke at forslagene om å øke minstevannføringskravene reduserer lønnsomheten i prosjektet vesentlig og vanskeliggjør en realisering av prosjektet.

Andre merknader til NVEs innstilling

Næringsfond og utbyggingsavtalen med Hjartdal kommune

NVE har foreslått et næringsfond på 9 MNOK. Dersom det gis konsesjon med vilkår som gjør prosjektet realiserbart mener Sauland kraftverk at det er grunnlag for å fastsette et næringsfond på 11 MNOK forutsatt at det blir en utbygging. Næringsfondet vil da få en innretning som er i samsvar med det Hjartdal kommune og Sauland kraftverk/Skagerak Kraft tidligere har foreslått.

Utbyggingsavtalen med Hjartdal kommune om bl.a. 5 MNOK til tiltak ved Omnesfossen og disponering av tunnelstein til oppfylling av et boligområde på Øygardsjordet står ved lag.

¹ Produksjonstallene er basert på oppdatert hydrologi og produksjonsmodell (men før optimalisering av tunneltvernsnitt) og avviker derfor fra tallene i konsesjonssøknaden fra 2009.

Manøvreringsreglement vedr. Sønderlandsvatn

NVE har sluttet seg til vårt forslag til manøvrering av Sønderlandsvatn, se bl.a. side 96 og 97 i innstillingen. Vi stusset derfor over at NVE i forslaget til reguleringsgrenser i manøvreringsreglementets pkt. 1, har definert normalvannstanden til å være lik terskelhøyden på dagens overløpsterskel. Det er alltid overløp over terskelen i Sønderlandsvatn og normalvannstanden blir da vannstanden ved normalt tilsig, dvs. at normalvannstanden er ca. 15-20 cm over dagens terskelhøyde. Skagerak har vært i kontakt med NVE om dette. NVE ga uttrykk for at de var enig i vår vurdering av hva som er normalvannstanden i Sønderlandsvatn, og ba oss om å foreslå nødvendige justeringer i manøvreringsreglementet. Basert på at normalvannstanden i Sønderlandsvatn er på 397,05 (NN1954), skulle reguleringsgrensene bli følgende:

Magasin	Naturlig vannstand kote	Øvre reg.-grense kote	Nedre reg.-grense Kote	Oppd. m	Sekn. m	Reg. høyde m
Sønderlandsvatn	397,05	397,25	396,25	0,2	0,8	1,0

På befaringen den 19. august ble gjengroingsprosessene i Sønderlandsvatn satt på dagorden. Vi mener problematikken er godt oppsummert på side 96 i NVEs innstilling. NVE konstaterer at gjengroingsproblematikken i all hovedsak er knyttet opp mot dagens forhold og mener som oss at en utbygging av Sauland kraftverk ikke vil forverre situasjonen, heller tvert i mot.

Ved aktiv kjøring av kraftverket og å utnytte foreslåtte reguleringsgrenser maksimalt, er det mulig å stresse vegetasjonen mer enn hva vil oppnå ved normal drift av kraftverket. Skagerak/Sauland kraftverk ønsker å teste forskjellige driftsmetoder for å motvirke pågående gjengroingsprosesser. Forsøkene forutsettes gjennomført og evaluert i samråd med NVE.

Elvepadling i Skogsåa

NVEs forslag om slipp av vann til elvepadling i 2 dager i Skogså vil bli svært dyrt. Et slipp på 10 m³/s i 10 timer pr. dag, har et produksjonspotensial på nesten 0,6 GWh, jfr. bl.a. innstillingens side 85. Som vi tidligere har bemerket kan vi ikke på noen måte se at kostnadene ved vilkåret står i samsvar med nytten.

Utvidelse av sommerhalvåret med en måned

I dag praktiseres en minstevannføringsordning i Hjartdøla/Omnesfossen hvor sommerhalvåret defineres som perioden fra 1. juni til 30. september. Vi konstaterer at NVE foreslår en periodisering av sommer-/vinterhalvåret som innebærer at også mai defineres som en sommermåned. I praksis innebærer endringen høyere minstevannføringskrav, da de foreslåtte kravene til minstevannføring er høyere om sommeren enn om vinteren. I Norconsults forslag til revidert utbyggingsløsning er NVEs forslag til periodisering lagt til grunn.

Andre forhold

I vårt svarbrev til NVEs innstilling har vi valgt å fokusere på problemstillinger som vi mener er relevante for den videre behandlingen av saken. Vi vil for øvrig vise til de kommentarer som er gitt i forbindelse med befaringen 19. august og øvrige møter og kontakt i saken. Dersom det er forhold som burde ha vært kommentert, eller om OED har spørsmål i saken, er vi takknemlig for å få beskjed om det slik av vi om nødvendig kan komme med supplerende opplysninger.

Oppsummering

Sauland kraftverk er svært fornøyd med at kunnskapsgrunnlaget om elvemusling og vertsfisk i Hjartdølavassdraget er styrket gjennom Norconsults supplerende utredninger. Behovet for å legge føre-var-prinsippet til grunn skulle således være betydelig redusert, jfr. NVEs innstilling side 110. Norconsult har foreslått et omfattende miljøoppfølgingsprogram for ørret og elvemusling som vil bli lagt til grunn for videre planlegging, bygging og drift av kraftverket, se samlerapportens kap. 5.7.

En realisering av Sauland kraftverk, med en betydelig mengde ny fornybar energi, avhenger av at en lykkes å kombinere produksjons- og miljøhensyn på en bedre måte enn i NVEs innstilling.

Norconsults nye forslag til manøvreringsreglement og miljøbasert vassføring viser at det er mulig å øke kraftproduksjonen med over 15 GWh og samtidig ivareta viktige miljøhensyn på en god måte.

Med vennlig hilsen
Sauland kraftverk AS

Finn Werner Bekken
styreleder

Bjarte Guddal
daglig leder

Vedlegg:

- Norconsults samlerapport datert 17.09.2014, med tilhørende vedlegg,
- Kart som viser revidert utbyggingsløsning.